

BEANTWOORDING RAADSVRAGEN

Nummer : 177-16
Onderwerp : Overstroming Hemmeland
Portefeuillehouders : drs. A.M.H. van de Weijenberg en burgemeester M.C. van der Weele
Datum : 22 mei 2022

Vragen van de fractie van WaterlandNatuurlijk aan het college van burgemeester en wethouders (ingezonden op 22 april 2022) en beantwoording daarvan door het college van burgemeester en wethouders.

Op (of rond) 31 maart jongstleden is een groot deel van het Hemmeland overstroomd. De fractie van Waterland heeft hier een aantal vragen over.

Vraag 1

Wie is verantwoordelijk voor de waterstand op en om het Hemmeland?

Antwoord 1

Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het peilbeheer van het Markermeer en de Gouwe van waaruit het Hemmeland overstroomde. Als het Hemmeland volloopt door hoogwater op het Markermeer en de Gouwe dan is daar op dat moment niet veel aan te doen en moet worden afgewacht tot de waterstand weer zakt en het water van het Hemmeland afgevoerd kan worden.

Vanwege de ongunstige windrichting vanuit het noordoosten werd rond 31 maart 2022 het water opgestuwd op het Markermeer en verder op de Gouwe en langs het Hemmeland. Het Hemmeland is buitendijks gebied en valt daardoor niet onder de taak van HHNK voor bescherming tegen hoogwater. In normale situaties verzorgt HHNK wel het waterpeil van de slootjes van het Hemmeland. Door de overstroming van het buitendijkse gebied kon HHNK die taak tijdelijk niet meer uitvoeren.

Vraag 2

Wat is er waar van het verhaal dat Rijkswaterstaat jaarlijks het waterpeil buitendijks verlaagt in de winter, maar deze afgelopen winter niet?

Antwoord 2

Het IJsselmeer en Markermeer zijn een belangrijke zoetwatervoorraad voor Nederland. Rijkswaterstaat gaat als waterbeheerder uit van het peilbesluit dat door het Rijk is vastgesteld. Sinds 7 februari 2019 is er een flexibel peilbeheer met onder- en bovengrens op basis van het peilbesluit van 2018. Zo kan RWS haar taak als waterbeheerder beter sturen en proactief rekening houden met verschillende omstandigheden. Met het nieuwe peilbeheer schommelt het zomerpeil binnen een bandbreedte van NAP -0,10m /-0,30m. Voor het winterpeil (van 1 oktober tot 1 maart) wordt uitgegaan van een gemiddeld peil van NAP -0,25m met een bandbreedte van NAP -0,20m/-0,40m. Er is om deze reden geen sprake meer van een vast winterpeil en een vast zomerpeil.

Vraag 3

Wie is aansprakelijk voor de schade door de overstroming op het Hemmeland?

Antwoord 3

De aansprakelijkheid hangt steeds af van de situatie en de verantwoordelijkheden. Het is lastig om zomaar te zeggen wie verantwoordelijk is of aansprakelijk. Er kan soms sprake zijn van overmacht en van eigen risico. Sommige schade is verzekeraar en andere niet. Ook de eigen verantwoordelijkheid voor het treffen van preventiemaatregelen speelt een rol.

Het waterpeil op het Markermeer wordt beheerd door RWS. RWS kijkt in het belang van Nederland naar prognoses zoals neerslag, verdamping, rivierafvoer en windrichting maar moet ook rekening houden met scheepvaart, watervoorraad en waterkwaliteit. RWS kan dus de waterstand beïnvloeden en maakt de keuzes daarover. RWS leert ook van die keuzes en daarom is het verstandig om schades bij RWS te melden.

Afspraken over het peilbeheer staan in het protocol Operationeel Flexibel Peilbesluit. Het protocol kan jaarlijks na evaluatie en beoordeling worden bijgesteld aan de hand van ervaringen. Na 2050 kan het peil verder worden opgehoogd om de zeespiegelstijging te volgen.

Als het gaat over de bestemming van een gebied dan heeft de gemeente dat vastgelegd in bestemmingsplannen/omgevingsplannen. De gemeente kan voor bepaalde zaken ook een vergunningverlener zijn of contractpartij. Ook kan de gemeente als beheerder van de openbare ruimte een rol hebben zoals het onderhoud van de oevers en de stranden.

HHNK kan als waterbeheerder ook een rol hebben. Voor het Hemmeland gaat het dan om het peilbeheer onder normale omstandigheden. HHNK is niet verantwoordelijk voor dijkbeheer van het Hemmeland omdat het buitendijks gebied is.

Vraag 4

Waar kunnen ondernemers/gebruikers/bewoners hun geleden schade claimen?

Antwoord 4

Als partijen aantoonbare schade ondervinden door de invoering van het Peilbesluit IJsselmeergebied, dan is het mogelijk om een verzoek tot compensatie in te dienen bij RWS.

(Bron: <https://www.rijkswaterstaat.nl/over-ons/contact/schade-en-compensatie/nadeelcompensatie>)

Als de schade om een andere reden dan het Peilbesluit IJsselmeergebied is ontstaan dan zal de gedupeerde partij moeten uitzoeken door wie die schade is ontstaan en of de schade te verhalen is. Hier geldt de regel dat wie iets eist met bewijslast moet komen.

Vraag 5

Waar kan onze brandweer de door hen gemaakte kosten claimen?

Antwoord 5

De brandweer heeft standaardtaken uit te voeren (brandweezorgtaak) en dat wordt in principe gedekt vanuit gemeentelijke (algemene) middelen. De gemeente beslist over de inzet van de brandweer en is in feite de opdrachtgever. De inzet van de brandweer is niet perse effectief als het gaat om waterbeheertaken, maar wel praktisch voor kleinere taken zoals het leegpompen van een tunneltje. HHNK is voor de situatie Hemmeland een logischere partij om in te roepen en dat is ook gebeurd.

Vraag 6

Voor welk bedrag is er in totaal schade geleden door deze wateroverlast?

Antwoord 6

Dat is niet bekend. De gemeente kan inventariseren welke schade door de gemeente zelf is geleden. Denk bijvoorbeeld aan elektrische installaties. Bij Katwoude is bijvoorbeeld de besturing van een minigemaal verdronken waardoor die moest worden vervangen. Deze is meteen op een verhoogde sokkel geplaatst als klimaatadaptatiemaatregel ter bescherming van toekomstig hoogwater. Op Hemmeland was gelukkig geen schade aan de gemeentelijke rioolgemaaltjes. Ook is bekend dat de elektrische installatie van het gemaal van HHNK voor het waterpeilbeheer van het Hemmeland waterschade heeft opgelopen.

Vraag 7

De nieuw te bouwen buitendijkse woonwijk Galgeriet zou volledig overstroomd zijn, zowel alle (parkeer)kelders als een groot deel van de begane grond. Wat gaat het college doen om dergelijke overstromingen in de toekomst te voorkomen?

Antwoord 7

Deze stelling klopt niet want de kade van het nieuw te bouwen Galgeriet ligt op NAP +1.00m en dat is hoger dan het overstroomde deel van het Hemmeland. Ter vergelijking kan ook worden gekeken naar de buitendijkse binnenstad van Monnickendam waarvan het laagste deel ongeveer NAP +0,60m is.